

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Sivistysjohtaja

200 Toimialan tukipalvelut

Kaupunki (ulk.+sis.)	TA 2022	Kirjanpito	TOT	Ennuste	Edell. vuosi	Muutos-
* ei sis. liikelaitoksia	+ muutos	30.6.2022	%	31.12.2022	30.6.2021	%
- menot	2 186 484	973 836	44,5 %	2 186 484	831 298	17,15
- tulot	426 000	142 894	33,5 %	426 000	194 311	-26,46
- netto	-1 760 484	-830 942	47,2 %	-1 760 484	-636 986	30,45

Riskianalyysi, toteutuminen:

Merkittävimpiä kunnille siirtyviä lisäpalveluita on tullut varhaiskasvatuksen palveluihin sekä uuden oppivelvollisuuslain myötä. Talouden vastuut lisääntyvät vuonna 2022 sekä 2023. Varhaiskasvatuksen lakisääteiset maksuvähennykset konkretisoituvat täysimääräisenä vuonna 2022. Kasvatuksessa ja opetuksessa kiinteistöriskeihin on reagoitu, vapaa-aikapalveluiden kiinteistöjen kuntokartoitukset alkamassa. Liikunnan ja vapaa-ajan maksutuotot eivät ole palaamassa pandemiaa edeltävälle tasolle. Tukipalvelukustannusten merkittävä kasvu vaikuttaa palvelutuotantoa.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen:

Palvelurakenteeseen ei ole suunnitteilla muutoksia. Talouden seuranta kuukausittain ja nopea reagointi. Toimintamenojen kriittinen tarkastelu kaikissa palveluissa. Tukipalvelujen kasvaneiden kustannusten johdosta harkinnassa lisätalousarvion esittäminen valtuustolle.

Tunnusluvut

	Ta 2022	Tot 30.6.	Tot-%
Henkilötyövuodet	16	7,8	48,8
Tilat m ²	40	40	100

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)

Toimialan tukipalveluissa ei poikkeamia.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit	Tilanne
5.1 Kaupungin hyvinvointityön kokonaisuuden haltuunotto	Perustetaan kaupungin Hyvinvointityöryhmä Perustetulle Hyvinvointityöryhmälle määritellään työskentelyn tavoitteet ja toimintasuunnitelma	Hyvinvointityön kokonaisuus on lakiin perustuva (uusi) toimintakokonaisuus. Hyvinvointityöhön tulee varata riittävästi resursseja.	Viranhaltijoista koottu työryhmä aloittanut toimintansa. Luottamushenkilöt mukaan syksyn aikana. Tavoitteiden ja toimintasuunnitelman laatiminen aloitettu.
5.3. Vahvistetaan Forssan nuorisovaltuuston toimintaa	Nuorisovaltuustolle määritellään ohjausryhmä Nuorisovaltuuston vastuuviranomaisen toimesta valmisteluja kokouksia järjestetään vuoden aikana kuusi.	Nuorisovaltuuston jäsenten osaamattomuus kunnallishallinnosta. Riittävä viranhaltijatuki nuvalle.	Vastuuviranhaltija määritelty, mutta ei vielä ohjausryhmää. Valmistelu toimii ja kokoukset tulevat toteutumaan suunnitelman mukaisesti.
5.7 Vakiinnutetaan Lapsiystävällinen kunta -työ	LABU-työkalun käyttöönotto LYK-koordinointiryhmän säännöllinen kokoontuminen: ryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa.	LYK työskentelyyn ei sitouduta. Kaupungin toimijat keskeisesti mukana LYK toiminnassa.	Otettu käyttöön. Toteutuu suunnitellusti.
7.1 Toteutetaan Pärjäävä Forssa II -toimenpideohjelmaa kaikilla toimialan palvelualueilla	Jokaisella palvelualueella on määritelty tavoitteet Pärjäävä Forssa II -toimenpideohjelmaan omaa toimintaansa koskien Jokainen palvelualue toteuttaa suunnitellusti vuodelle 2022 asettamia tavoitteita ko. toimenpideohjelmaa koskien.		Ei määritelty. Ei määritelty.

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 210 PERUSOPETUS**TILIVELVOLLINEN** Sivistysjohtaja**210 Perusopetus**

Kaupunki (ulk.+sis.)	TA 2022	Kirjanpito	TOT	Ennuste	Edell. vuosi	Muutos-
* ei sis. liikelaitoksia	+ muutos	30.6.2022	%	31.12.2022	30.6.2021	%
- menot	13 769 620	7 292 185	53,0 %	13 769 620	7 327 523	-0,48
- tulot	1 628 610	1 061 094	65,2 %	1 628 610	941 086	12,75
- netto	-12 141 010	-6 231 091	51,3 %	-12 141 010	-6 386 438	-2,43

Riskianalyysi, toteutuminen:

Erityisen tuen oppilaiden ja maahanmuuttajaoppilaiden määrä on edelleen lisääntynyt, jonka johdosta on jouduttu perustamaan lisää opetusryhmiä sekä palkkaamaan opettajia ja ohjaajia suunniteltua enemmän. Osa tästä johtuvista lisäkustannuksista voidaan laskuttaa vuoden lopussa muissa kunnissa asuvien lasten kotikunnilta. Lisääntynyt oppilaiden määrä nostaa valtionosuuksia (ei näy toimialan talousarviossa). Koulukiinteistöihin liittyviin riskiin on reagoitu. Tukipalveluiden (ruoka, siivous ja vuokratulot) sekä oppilaskuljetusten kustannusten nousu.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen:

Talouden jatkuva seuranta ja reagointi. Palvelurakenteeseen ei ole suunnitteilla muutoksia, mutta muutoin toimintamenoja tarkkaillaan kriittisesti (Opetusryhmien optimointi, yhdysluokat jne.) Valtiolta erikseen haettavat avustukset (tasa-arvo ym.).

Tunnusluvut

	Ta 2022	Tot 30.6.	Tot-%
Oppilasmäärä	1 420	1291	90,9
Muiden kuntien oppilasmäärät	50	48	96,0
Henkilötyövuodet	190	90,8	47,4
Tilat m ²	16 200	16 200	100

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)

Valtiolta saatu erikseen haettavia avustuksia, joilla on palkattu kouluihin lisähenkilöstöä, josta johtuen henkilöstökulujen toteutumisprosentti kesäkuun lopussa 55 %.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit	Tilanne
5.1. Lisätään oppilaiden hyvinvointia	<p>Oppilashuollon ja tuen -toimintamalli on otettu käyttöön</p> <p>Kiusaamisen ehkäisyn -tiekartta on hyväksytty.</p> <p>Lukutaidon edistämisen toimenpiteet on määritetty</p>	Erityistä tukea vaativien lasten määrä kasvaa entisestään. Varhainen puuttuminen ja oppilaslähtöiset ja hyvinvointia painottavat palvelut.	<p>Kesken.</p> <p>Valmistelu käynnissä.</p> <p>On pääosin määritetty.</p>
5.3 Lasten Forssa -valtuuston ja oppilaskuntien toiminnan vakiinnuttaminen	<p>Koulujen oppilaskuntien hallituksilla on vähintään 4 kokousta vuoden aikana.</p> <p>Lasten Forssa valtuustolla on vähintään kaksi kokousta vuoden aikana.</p>	Oppilaskunnille tarvitaan aktiiviset oppilaskuntien ohjaajat koulun henkilöstöstä	Toteutuu suunnitellusti.
7.3 Hyödynnetään kehityspotentiaali uuden koulun käyttöönotossa	<p>Koulun henkilöstön osallistuminen monitoimikeskuksen henkilöstökokouksiin</p> <p>Toteutetaan ICT -käyttökoulutuksia, joihin osallistuu koko koulun henkilöstö</p>	Jatketaan vanhalla/nykyisellä toimintamallilla, jolloin oppilaille koituvat hyödyt jäävät pääosin saavuttamatta. Määrätietoinen, näkemyksellinen ja tavoitteellinen johtaminen	Syksyllä 2022

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 230 VAPAA-AIKAPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Kirjastotoimenjohtaja**230 Vapaa-aikapalvelut**

Kaupunki (ulk.+sis.)	TA 2022	Kirjanpito	TOT	Ennuste	Edell. vuosi	Muutos-
* ei sis. liikelaitoksia	+ muutos	30.6.2022	%	31.12.2022	30.6.2021	%
- menot	5 570 772	2 719 378	48,8 %	5 570 772	2 483 221	9,51
- tulot	1 801 372	839 671	46,6 %	1 801 372	315 333	166,28
- netto	-3 769 400	-1 879 707	49,9 %	-3 769 400	-2 167 888	-13,29

Riskianalyysi, toteutuminen:

Koronapandemian vuoksi vielä alkuvuodesta jouduttiin rajoittamaan liikuntatilojen käyttöä ja liikuntaryhmien kokoontumisia. Pandemian vuoksi myös nuorisotilan, kirjaston ja museon alkuvuoden tapahtumia rajoitettiin. Kävijämääriin ja tuloihin liittyvät tavoitteet eivät toteudu. Henkilöstöresurssien osalta tilanne on vaikeutunut erityisesti kirjastossa.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen:

Palveluiden markkinointi ei ole riittänyt kävijämäärätavoitteen saavuttamiseksi. Taksoja ja tilavuokria on tarkistettu liikuntapalveluissa. Uudet hinnat astuvat voimaan 15.8.2022. Akvarellin liikuntasalin osalta hinnoittelu tapahtuu tuntipohjaisesti. Seutukunnalliset palvelusopimukset on solmittu liikuntapalveluita koskien. Seutukirjaston perustaminen tulee syksyn 2022 aikana valtuustojen käsittelyyn. Päätöstä odotellessa Louna-kirjastojen kanssa solmittiin kirjastopalveluiden ostosopimus 2022-23, jonka mukaisesti kaupunki laskuttaa kuntia tuottamastaan palvelusta, jonka avulla pidetään yllä Louna-kirjastojen yhteistä asiakasrajapintaa. Kirjastossa otettiin omatoimiaika käyttöön 21.3.2022. Kuosikeskus avattiin yleisölle 29.4.2022.

Tunnusluvut

	Ta 2022	Tot 30.6.	Tot-%
Nuorisopalveluiden käynnit	17 300	8 369	48,4
Kirjastokäynnit	90 900	34 405	37,9
Museokäynnit	7 500	2 637	35,2
Jäähallin käyttötunnit	1 600	800	50,0
Harjoitushallin käyttötunnit	1 200	541	45,1
Feeniksin käyttötunnit	1 500	802	53,5
Vesihelmen kävijämäärä	113 000	56 639	50,1
Vesihelmen kokonaiskävijämäärä	136 000	65 013	47,8
* sis. kaikki ohjatut ryhmäliikuntatunnit			
Henkilötyövuodet	40	20,1	50,3
Tilat m ²	21 360	21360	100

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta**(myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)**

Kävijämäärissä ja tulotavoitteissa ei päästä koronapandemian jatkumisen vuoksi tavoitteeseen. Kate ei toteudu: käyttömenoissa syntyy hiukan säästöä, mutta palvelualueen tulot toteutunevat vain n. 70% :sti.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit	Tilanne
5.1 Toteutamme vapaa-aikapalveluiden ja nuorisotoimen toimintaohjelmien toimenpiteitä v. 2022 edistääksemme vapaa-aikapalveluiden hyvinvointivaikutuksia.	<p>Pääkirjastossa otetaan käyttöön omatoimiaika kevään 2022 aikana.</p> <p>Laaditaan liikuntapoliittinen ohjelma 30.6. mennessä.</p> <p>Koulunuorisotyön organisointi uudistuvan kouluverkon yläkouluissa syyslukukauden 2022 alkuun mennessä.</p>	<p>Edellyttää yksiköiden esimiesten toimia varata riittävä aikaresurssi toimenpiteiden valmiiksi saamiseen. Yhteinen situminen tavoitteeseen edesauttaa toteutumista.</p>	<p>Laajennetut aukioloajat (omatoimikirjasto) otettu pääkirjastossa käyttöön 21.3.2022.</p> <p>Valmisteleva työ tehty ja yksi kokous pidetty. Työ jatkuu eri ryhmien kanssa. Lomien jälkeen on heti viimeinen palaveri, jonka jälkeen valmistellaan hallitukseen ja valtuustoon.</p> <p>Koulujen kanssa on käyty ensimmäinen keskustelu koulunuorisotyön uudelleen organisoinnista. Toukokuussa käyty keskustelu Kuhalan ja Keskurin sosiaaliohjaajan ja kuraattorin kanssa uudelleen järjestelyistä.</p>
5.2. Edistämme v. 2022 aikana kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta vapaa-aikapalveluissa toimenpitein, jotka vahvistavat kaupungin sosiaalista kestävyyttä.	<p>Forssan museo järjestää lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille maksuttomia tapahtumia vuoden aikana 12 kertaa.</p> <p>Kaupunginkirjasto järjestää lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille maksuttomia tapahtumia vuoden aikana 12 kertaa.</p> <p>Liikuntapalvelut järjestää lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille maksuttomia tapahtumia vuoden aikana 12 kertaa.</p> <p>Nuorisopalvelut järjestää Kojjärven kylien alueella kolme kertaa pop up -nuokkarin.</p> <p>Nuorisopalvelut järjestää lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille maksuttomia tapahtumia vuoden aikana 12 kertaa.</p>	<p>Neljä palveluyksikköä viidestä voi tuottaa maksuttomia tapahtumia, jolloin yksikkökohtaiseen määrään voidaan olemassa olevien resurssien puitteissa myös sitoutua.</p>	<p>Tammi-toukokuun aikana järjestetty 5 tapahtumaa: perhelauantait 26.3. ja 23.4., sekä Ipanapäivä Ronttismaessä 21.5.; mediamysteeri-kierrokset koululaisille 6 krt; lita ja langan tarina 6 krt</p> <p>Kehräämön perhelauantait 26.3. ja 23.4., joissa yhteensä 6 tapahtumaa lapsille.</p> <p>Hiihtolomalla lasketteluretki Himokselle, yleisöluistelut 3 x vkossa talvikaudella, helatorstain tapahtuma urheilukentällä, lasten kesäkerho kesäkuussa urheilukentällä.</p> <p>Kesäkuussa järjestettiin Matkussa ja Kojjärvellä 2 Pop-up nuokkaria.</p> <p>Nuorisopalvelut ovat järjestäneet 5 tapahtumaa. Huhti-kesäkuussa 4 tapahtumaa. Yhteensä 9 tapahtumaa</p>

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit	Tilanne
5.3 Otamme kaupunkilaiset mukaan vapaa-aikapalveluiden kehittämiseen v. 2022 edistääksemme kaupungin sosiaalista kestävyttä.	<p>Liikuntapoliittisen ohjelman laatisemista kuullaan kaupunkilaisia ja/tai liikuntaseuroja.</p> <p>Lasten Liikennepuiston suunnittelussa kuullaan lapsia (lapsiperheitä).</p> <p>Kaupunkilaiset voivat osallistua kulttuuripalkinnon saajan valintaan esittämällä omia ehdotuksiaan.</p>	<p>Aika- ja henkilöresurssi voivat muodostaa riskin toteutumiselle. Palveluyksiköiden esimiesten yhteistyön avulla kuuleminen ja osallisuuden lisäämisen tapa mietitään jokaiselle yksikölle sellaiseksi, että se voidaan toteuttaa.</p>	<p>Kuultu vanhusneuvosto, Hyky, junioriseurafoorumi samoin kuntakysely, yhdistyskysely sekä koululaisten harrastekysely.</p> <p>Lapsia on kuultu liikennepuistossa juhannusviikolla. Lapset ovat piirtäneet tai kirjoittaneet toiveistaan liikennepuistosta. Heinäkuussa jatketaan kuulemista.</p> <p>Syksyllä 2022</p>
5.6 Palautamme v. 2022 palvelutarjontamme koronapandemiaa edeltävälle tasolle edistääksemme palveluidemme terveys- ja hyvinvointivaikutuksia.	<p>Forssan museon kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 9 171).</p> <p>Kaupunginkirjaston kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 113 695).</p> <p>Liikuntatoimen omien tapahtumien, tilaisuuksien ja liikuntaryhmien kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 8 983).</p> <p>Nuorisopalveluiden kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 21 568).</p> <p>Vesihelmen kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 140 409).</p>	<p>Palvelutarjontaa avataan jo loppuvuoden 2021 aikana. Oletuksena on, että rokotuskattavuus paranee, jotta palveluita ei tarvitse uudestaan rajoittaa. Yksiköiden esimiehet sitoutuneet tehostettuun markkinointiin resurssien puitteissa, jotta tavoite voitaisiin saavuttaa.</p>	<p>Forssan museon kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 9 171).</p> <p>Kaupunginkirjaston kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 113 695).</p> <p>Iltapäivätansseja järjestetty vain 5 kertaa kevään aikana ja osallistujamäärä ollut neljäsosa. Samoin ryhmissä osallistujia ollut vähemmän kuin normikeväänä. 10.5. unelmien liikuntapäivällä uudet ilmaiseksi, kesäkuussa pyöräretki kuumaan. Kesäryhmiä järjestetty 12 kpl. Osallistujia arviolta 30.6. mennessä 2500.</p> <p>Käyntejä nuorisopalveluiden toiminnassa on ensimmäisellä vuosineljänneksellä ollut 3452. Toisella vuosineljänneksellä 4917 kävijää. Yhteensä 3452+4917=8369 kävijää.</p> <p>Tammikuun sulun ja huonona jatkuneen korona tilanteen johdosta asetettuun tavoitteeseen ei päästy Q1:n aikana. Kävijämäärä 30.6. mennessä oli 56 639, joka on puolet asetetusta koko vuoden tavoitteesta.</p>

<p>6.1 Kulttuurimatkailun kehittämishankkeessa vahvistamme kaupungin kestävä elinvoimaa v. 2022 lisäämällä kaupungin tunnettua Suomessa ja Euroopassa.</p>	<p>Tekstiili- ja teollisuushistoria- matkailun kehittämishankkeessa tehdään kolme teemareittiä.</p>	<p>Teemareitit (toimenpiteet) sisältyvät hankesuunnitelmaan, joten toteutumiselle ei ole olemassa merkittäviä riskejä.</p>	<p>Pilottivaihe alkoi kesäkuussa</p>
<p>6.4 Kulttuurimatkailua tukevin toimenpitein vahvistamme v. 2022 aikana kaupungin kulttuurista kestävyttä.</p>	<p>Kaksi näyttelyä, joissa esitellään Forssan kuosiperintöä.</p> <p>Kaksi tapahtumaa Forssan kuosiperintöön liittyen.</p> <p>Kaksi yhteistä toimenpidettä matkailutoimijoiden kanssa.</p> <p>Yksi kaupunkikuvaan vaikuttava kuositeko.</p>	<p>Yksikön esimiehen sitoutumisen ja yksikön työn organisoinnin kautta toimenpiteet mahdollista toteuttaa, vaikka aika- ja henkilöresurssi vähäinen.</p>	<p>Maria Jernkvistin kokoelmanäyttely Kuosien juhlaa 6.5.-4.6.2022 Kuosikeskuksen näyttelyn avaaminen 29.4.2022</p> <p>Ommel-tapahtumaan (Espoo) osallistuminen 11.6. luennolla Kuosisuunnittelijoiden Forssa-kävelyt perjantaisin kesän ajan</p> <p>Matkailuhankkeen kick off-tilaisuus oli jo joulukuussa 21. Alkuvuodesta ollut vain valmistelevia toimia: Matkailutoimijoiden kanssa on suunniteltu ja valmisteltu matkailuhankkeen pilotteja, joiden toteutus alkaa kesäkuussa. Kehräämöesitteen valmistelu.</p>
<p>7.4 Seutukunnallisten palvelusopimusten avulla tuemme kaupungin taloudellista kestävyttä v. 2022.</p>	<p>Erityisliikunnan järjestämisestä on solmittu sopimukset vuodeksi 2022 kaikkien seudun kuntien kanssa.</p> <p>Louna-kirjastojen yhteisten palveluiden tuottamisesta on solmittu sopimus seudun kuntien kanssa vuodeksi 2022.</p> <p>Vesihelmessä järjestetään koululaisunteja seudun kaikille kunnille vuonna 2022.</p>	<p>Riskinä, että naapurikunnat päättävät järjestää palvelunsa toisin tai luopua niistä kokonaan. Oman esimiestyömme sitoutumisen kautta maksimoidaan yhteistyön jatkumisen mahdollistaminen.</p>	<p>Sopimukset kaikkien kanssa tehty.</p> <p>Kirjastopalveluiden tuottamista koskeva sopimus allekirjoitettu jokaisessa Louna-kirjastokunnassa 15.2.2022.</p> <p>Kaikki seudun kunnat hankkivat koululaisuintipalveluja Vesihelmestä.</p>

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 240 LUKIOKOULUTUS, TAITEEN PERUSOPETUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ**TILIVELVOLLINEN** Rehtori**240 Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö**

Kaupunki (ulk.+sis.)	TA 2022	Kirjanpito	TOT	Ennuste	Edell. vuosi	Muutos-
* ei sis. liikelaitoksia	+ muutos	30.6.2022	%	31.12.2022	30.6.2021	%
- menot	5 031 436	2 603 370	51,7 %	5 120 000	2 614 200	-0,41
- tulot	1 129 503	548 174	48,5 %	1 165 000	726 700	-24,57
- netto	-3 901 933	-2 055 196	52,7 %	-3 955 000	-1 887 500	8,88

Riskianalyysi, toteutuminen:

Tavoitteena olevat "Työyhteisön jäsenet kokevat yhteenkuuluvuutta ja ovat motivoituneita työhönsä", "Palveluprosessien kokonaisuus palvelee seutukunnan asukkaita parhaalla mahdollisella tavalla" ja "Väestön koulutustason nousu palvelualueen laajan ja laadukkaan koulutuksen avulla" eivät sinällään sisällä riskejä.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen:

Kiinnostavuuden lisääminen: mm. Forssa.tv:n kautta markkinoinnin ja tunnettavuutta on parannettu, opetuksen laatua ja laajuutta on parannettu. Yhteistyö eri oppilaitosten kanssa: useita yhteishankkeita on aloitettu.

Tunnusluvut

	Ta 2022	Tot 30.6.	Tot-%
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	1 800	1060	58,9
Kuvataidekoulun opiskelijamäärä	290	280	96,6
Lukion opiskelijamäärä	440	430	97,7
Musiikkiopiston opiskelijamäärä	445	407	91,5
Kansalaisopiston opetustunnit	5000	2478	49,6
Kuvataidekoulun opetustunnit	2520	1368	54,3
Lukion opetustunnit	17000	10260	60,4
Musiikkiopiston opetustunnit	13970	7522	53,8
Henkilötyövuodet	60	29,6	49,3
Tilat m ²	8 428	8 428	100

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)

--

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit/aikataulu	Tilanne
5.4 Työyhteisön jäsenet kokevat yhteenkuuluvuutta ja ovat motivoituneita työhönsä.	Mm. työhyvinvointiin ja muuttuvaan opetusmaailmaan liittyvät koulutukset ja tapahtumat.	Koulutukset v. 2022 aikana.	Yhteisiä tilaisuuksia on pidetty, yhteisen strategian laadinta on aloitettu.
7.6 Palveluprosessien kokonaisuus palvelee seutukunnan asukkaita parhaalla mahdollisella tavalla.	Palveluprosessien laadukas kuvaus ja toteutus	Palveluprosessit tehty v. 2022 aikana.	Palveluprosessikokonaisuuden tarkempi suunnittelu ja kuvaus ja prosessien kuvaus on aloitettu. Aloitetaan elokuussa 22 kestävän kehityksen sertifiointi -hanke.
8.4 Väestön koulutustason nousu palvelualueen laajan ja laadukkaana koulutuksen avulla.	Monipuolinen opetustarjonta seutukunnan asukkaille: mm. osaamisen tunnustamisen mahdollistava prosessi, oppilaitosyhteistyö.	Hankkeet ja kehittämistyö jatkuvat v. 2022	Osaamisen tunnustamisen prosessi aloitettu Wahren-opistossa, oppilaitosyhteistyön kehittäminen mm. hankkeissa on aloitettu. Palvelualueen kestävän kehityksen sertifiointi -hanke on aloitettu.

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Kasvatus- ja opetuspäällikkö**250 Varhaiskasvatuksen palvelut**

Kaupunki (ulk.+sis.) * ei sis. liikelaitoksia	TA 2022 + muutos	Kirjanpito 30.6.2022	TOT %	Ennuste 31.12.2022	Edell. vuosi 30.6.2021	Muutos- %
- menot	8 073 675	4 448 314	55,1 %	8 073 675	4 267 938	4,23
- tulot	802 170	1 052 054	131,2 %	802 170	795 370	32,27
- netto	-7 271 505	-3 396 260	46,7 %	-7 271 505	-3 472 568	-2,20

Riskianalyysi, toteutuminen:**Granite-ohjelmaan kirjatut, toimintaympäristöön liittyvät riskit**

- Lakien ja säädösten implementointi: implementointi toteutettu ja toteutetaan loppuvuonna suunnitellusti, joten riski ei toteudu.
- Väestörakenteen muutos ja vaihtelut varhaiskasvatuspalveluiden tarpeessa: riskiin on varauduttu suunnitelmallisella seurannalla ja mahdollisimman oikea-aikaisella reagoinnilla; riski todentunut palvelutarpeen edelleen lisääntyessä ja samanaikaisesti henkilöstön rekrytointihaasteiden kasvaessa.
- Kelpoisten sijaisten heikko saatavuus: riski on todentunut merkittävästi. Tilanne on pyritty parantamaan mahdollisuuksien mukaan omilla toimilla, kuten oppilaitosyhteistyöllä ja rekrytointikanavia laajentamalla.
- Palvelupolkujen kuvaaminen: riski ei ole toteutunut, eikä toteudu, koska teemaan liittyvän toiminnallisen tavoitteen toteuttaminen on edennyt suunnitellusti.
- Henkilöstön riittävyys ja saatavuus: riski on todentunut merkittävästi. Tähänkin riskiin on pyritty vastaamaan omin – toki rajallisin – keinoin mm. rekrytointia edelleen tehostamalla, Forssan hyvää työnantajakuvaa ylläpitämällä. Riski tulee mitä ilmeisimmin todentumaan myös jatkossa johtuen kelpoisen varhaiskasvatuksen työvoiman heikosta saatavuudesta valtakunnallisestikin (vrt. työntekijöitä ei ole olemassa) sekä Forssan varhaiskasvatuksen palkkojen kilpailukyvyttömyydestä verrattuna muihin kuntiin.

LATO-ohjelmaan kirjatut, tavoitteiden toteuttamiseen liittyvät riskit

- Asiakkaiden osallisuuden mahdollistuminen yhdenvertaisesti: riski ei todentunut ja tavoitteen toteuttaminen etenee suunnitellusti
- Henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen: riski toteutunut merkittävästi alkuvuoden pandemia- ja työmarkkinatilanteen sekä henkilöstön heikon saatavuuden takia
- Henkilöstön mahdollisuus hyödyntää tarvitsemaansa tietopääomaa työssään (IMS): ei todentunut ja tavoitteen toteuttaminen etenee suunnitellusti
- Tavoitteellisen viestinnän lisääminen varhaiskasvatuksessa: ei todentunut ja tavoitteen toteuttaminen etenee suunnitellusti

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen:

Edelleen on panostettu palvelutarpeen seurantaan sekä resurssoinnin ennakoarvioinnin kehittämiseen ja kohdentamiseen.

Elokuun alussa aloittavaan Akvarellin päiväkotiin kootaan toiminnot Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkodeista. Akvarellin aloittaessa toimintansa asiakastarpeisiin perustuen volyymltaan aiemmin suunniteltua laajempaan, luovutaan Hämeentie 17:stä sekä yhdestä tilasta Päiväkoti Axel Wahrenissa.

Tunnusluvut

	Ta 2022	Tot 30.6.	Tot-%
0-6 -vuotiaiden ikäluokka (lkm)	751*)	769	102,4
1-6 -vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen ja esi- opetukseen (%)	84	81	96,4
Varhaiskasvatuksen lapsimäärä			
1-2 -vuotiaat	108	161	149,1
3-5 -vuotiaat	308	329	106,8
esioppilaat	129	60/119	
Henkilöstö nimikkeittäin (lkm)			
varhaiskasvatuksen opettajat	36	35,5	98,6
varhaiskasvatuksen sosionomit	3	0	0
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat,	51	61	119,6
varhaiskasvatuksen erityisopett.	5	5	100
muut (pk-johtajat, pphoitajat, vto:t, pk-työntekijät, palv.koord.,hanke työntekijät, kop)	47	42	89,4
Henkilötyövuodet	142	78,4	55,2
Tilat m ²	5 006	5 006	100,0

*) vuonna 2022 syntyneiden eli alle 1-vuotiaiden ikäluokka arvioitu 100:ksi

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta

Toiminnalliset tavoitteet toteutetaan vuoden loppuun mennessä suunnitellusti.

Talousarvion toteumasta ei vielä kesäkuun lopussa voida tarkkaan arvioida vuoden lopun tulosta palvelualueella. Siksi talouden ennusteet on kirjattu talousarvion lukujen mukaisesti (vrt. Excel taulukko).

Haasteita talousarvioraamissa pysymiseen kuluvaan vuonna tuo edelleen kasvanut osallistumisaste, joka 31.5. oli 1-6 -vuotiaiden Forssassa asuvien lasten osalta 90 % ja 0-6 -vuotiaiden osalta 79 %. Em. palvelutarpeen kasvu on lisännyt henkilöstötarvetta.

Talousarvion toteutumisen haasteita synnyttää myös useat saadut hankerahoitukset sekä hankkeisiin rekrytoitujen ja rekrytoitavan henkilöstön kohdentaminen usealle talousarviovuodelle.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistus ja tulo rajojen muutos vähentävät jälleen asiakasmaksutuloja 1.8.2022 alkaen ja samaan aikaan voimaan tuleva varhaiskasvatuslain muutos lisää kunnan vastuita lasten tuen toteuttamiselle. Em. lainmuutokset lisäävät haasteita talousarvion toteutumiseen suunnitellusti.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit	Tilanne
5.3 Lisätään varhaiskasvatuksen asiakkaiden osallisuutta.	Palvelualueella on koottu menetelmä- ja materiaalipankki ei-suomea äidinkielenään puhuvien lasten ja huoltajien palveluarviointien toteuttamiseksi ja mielipiteiden kuulemiseksi.	Tavoite toistuu vuosittain, kaikessa palvelutoiminnassa ja kokoaikaisesti. Tavoitteeseen liittyvät riskit kohdistuvat henkilöstön osaamiseen. Riskeihin vastataan työntekijöiden osaamispääomaa kasvattamalla.	Riskit eivät ole todentuneet ja tavoitteen toteuttaminen etenee suunnitellusti.
5.4 Lisätään ja ylläpidetään varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista	Päiväkodeittain laaditaan suunnitelmat tavoitteen mukaiseen toteutukseen. Kaikissa päiväkodeissa on toteutettu työhyvinvointia lisäävän ja ylläpitävän toiminnan suunnitelma. Palvelualueella järjestetään koko henkilöstöä koskien säännöllisesti toteutuva liikunnallinen työhyvinvointi-interventio.	Erlaiset työhyvinvointia tukevat interventiot ajoittuvat koko vuodelle ja ne toteutuvat jokaisessa yksikössä oman, tarkemman suunnitelman mukaisesti. Riskejä ko. tavoitteen toteutumiseksi ovat toimenpiteiden toteuttaminen työajalla sekä yhä kiristyvät olosuhteet. Riskeihin varaudutaan ennakoinnilla ja toimenpiteiden hyvällä suunnittelulla	Tavoitteeseen liittyvä toimintaympäristön synnyttämä riski on todentunut kevään pandemia- ja työmarkkinatilanteesta sekä heikosta henkilöstön saatavuudesta johtuen. Riskin toteutumiseen on vastattu noudattamalla laadittua varautumissuunnitelmaa ja erilaisia henkilöstöjärjestelyjä toteuttamalla sekä yksikkökohtaisia työhyvinvointitoimia tehostamalla. Tavoite tulee kuitenkin toteutumaan suunnitellusti.
5.7 Vahvistetaan lasten valmiuksia toimia yhdessä toistensa kanssa.	Jokaisessa päiväkodissa ja perhepäiväkodissa laaditaan/päivitetään Toista kunnioittavan käytöksen -suunnitelma aikuisen työn tueksi toista loukkaavan käytöksen ehkäisemiseksi lapsiryhmissä. Yhdenvertaiset lapset -hankkeen tuella kootaan koko palvelualueen henkilöstön käyttöön tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemisen materiaalipankki. Jokaisessa yksikössä valitaan heille sopivat menetelmät tai toimintatavat kootusta tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemisen materiaalipankista ja kirjataan ne vuosi- ja lukuvuosisuunnitelmiin.	Tavoitetta edistetään eri toimenpitein läpi vuoden. Tavoitteen toteuttamiseen ei liity oleellisia riskejä.	Tavoitteen toteuttaminen etenee suunnitellusti, eikä sen toteuttamiseen liity riskejä.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit	Tilanne
Lisätään varhaiskasvatuksen henkilöstön mahdollisuuksia hyödyntää työssään tarvitsemaansa tietopääomaa.	Liitetään IMS-ohjelman prosesseihin kaikki niihin oleellisesti kuuluvat toimintaohjeet ja muut dokumentit. Perehdytetään varhaiskasvatuksen henkilöstö IMS-ohjelman käyttöön. Arvioidaan IMS-ohjelman käyttöönottoa.	Tavoite toimenpiteineen ajoittuu koko talousarviovuodelle. Riskit tavoitteen saavuttamisessa liittyvät työntekijöiden motivaatioon IMS-ohjelman käyttöönotossa sekä käyttöönoton teknisten kysymysten ratkaisemiseen. Riskeihin pyritään vastaamaan johdon ja esimiesten esimerkillä, käyttöönoton optimaalisella aikataulutuksella sekä yhteistyöllä toimialan ja kaupungin ICT-toimijoiden kanssa.	Riskit eivät ole todentuneet ja tavoitteen toteuttaminen etenee suunnitellusti.
7.8 Lisätään tavoitteellista viestintää varhaiskasvatuksessa palvelualue- ja yksikötasolla.	Määritellään palvelualue- ja yksikkökohtaisesti viestintävastaavat ja heidän toimenkuvansa. Arvioidaan Viestintäjärjestelmän mukaisen toiminnan toteutumista.	Riskinä tavoitteen toteuttamiselle on aikaresurssin vähyys. Riskiin pyritään vastaamaan esimiesten sitoutumisella teemaan ja työn organisoinnilla siten, että tavoitteen mukainen toiminta on henkilöstöä kuormittamatta mahdollista.	Riski ei ole todentunut ja tavoitteen toteuttaminen etenee suunnitellusti.